

3. Гламур - The Hardkiss під впливом трагічних подій на Майдані записали зворушливу пісню українською. ТСН: Веб-сайт. URL: <https://tsn.ua/glamur/the-hardkiss-pid-vplivom-tragichnih-podiy-na-maydani-zapisali-zvorushlivu-pisnyu-ukrayinskoju-375427.html>
4. Тамара Турчин. Застосування осучаснених форм музичного навчання школярів як передумова їхнього творчого розвитку. // Рідна школа – 2011 - №7 (64). ст. 64-68.

Руда Світлана

Науковий керівник – доц. Ороновська Лариса

ФОРМУВАННЯ ТА СТАНОВЛЕННЯ У СУЧАСНИХ ШКОЛЯРІВ ХУДОЖНЬО-ЕСТЕТИЧНИХ ПОТРЕБ

Постановка проблеми. Художньо-естетичне виховання – цілеспрямований систематичний вплив на особистість з метою її художньо-естетичного розвитку, тобто формування художньо-естетичних сприймань, суджень, смаків, почуттів, естетичної свідомості, правильного розуміння прекрасного в дійсності і в мистецтві, розвиток естетичних потреб та інтересів, здібностей до творчої участі в перетворенні життя за законами краси. Художньо - естетичний розвиток це тривалий процес становлення і вдосконалення естетичної свідомості, відносин і художньо-естетичної діяльності особистості. Здатність сприймати музику як художньо-естетичне явище, визначати механізми її впливу на особу. Художньо-естетичний критерій діяльності, що виробляється у процесі сприйняття мистецтва, за певних умов може трансформуватися в інші сфери соціальної і художньої практики людини, гармонізувати її життя, змінювати баланс духовних сил, приносити естетичні настанови у погляди на оточуючий світ, рятувати від обмеженості свідомості і стереотипів мислення.

Характерною рисою сучасної шкільної освіти є спрямованість її змістовно-цільових аспектів у бік гуманізації, яка означає глибокі якісні перетворення в стратегії і тактиці навчання з урахуванням перш за все особистісного чинника. Основна увага зосереджена на створенні сприятливої обстановки для кожної дитини, її вихованні як вільної, цілісної особистості, здатної до самостійного вибору цінностей, самовизначення в світі культури. В умовах, що склалися, актуальним стає формування у школяра естетичної культури, що забезпечує ціннісне відношення до навколишнього світу, емоційно-образне бачення реальності, розвиток здатності сприймати красу у всьому її різноманітті і створювати прекрасне в навколишній дійсності.

Естетична культура сприяє формуванню соціальної позиції, заснованої на гуманістичних цінностях, гармонізує емоційно-комунікативну сферу учня, оптимізує його поведінку. Сформованість естетичної культури підсилює особистісне відношення до вибору професії, приводить у відповідність суспільним ідеалам власні потреби, уявлення про цінності, активізує внутрішні ресурси, забезпечуючи таким чином самореалізацію особи. Все це ставить перед вчителем школи важливе завдання художньо-естетичного виховання учня.

Мета статті: розкрити і дослідити становлення художньо-естетичних потреб у школярів сучасної школи.

Виклад основного матеріалу. Гармонійний, всебічний розвиток особистості неможливий без її естетичної вихованості. У сучасній педагогіці естетичне виховання трактується як «педагогічна діяльність, спрямована на формування здатності сприймати і перетворювати дійсність за законами краси» [2, с. 69 -71].

Видатний український педагог Василь Сухомлинський писав: «Краса – могутній засіб виховання чутливості душі. Це вершина, з якої ти можеш побачити те, чого без розуміння і почуття прекрасного, без захоплення і натхнення ніколи не побачиш. Краса – це яскраве світло, що осяває світ. При цьому світлі тобі відкривається істина, правда, добро; осяяний цим світлом, ти стаєш відданим і непримиренним. Краса вчить розпізнавати зло і боротися з ним. Я б назвав красу гімнастикою душі, вона виправляє наш дух, нашу совість, наші почуття і переконання. Краса – це дзеркало, в якому ти бачиш сам себе і завдяки йому ти так чи інакше ставишся сам до себе» [4, с. 192].

Метою естетичного виховання є високий рівень естетичної культури особистості, її здатність до естетичного освоєння дійсності. Естетична культура – це сформованість у людини естетичних знань, смаків, ідеалів, здібностей до естетичного сприймання явищ дійсності, творів мистецтва, потреба вносити прекрасне в оточуючий світ, зберігати природну красу. Рівень

естетичної культури виявляється як у розвитку всіх компонентів естетичної свідомості (почуттів, поглядів, переживань, смаків, потреб, ідеалів), так і в розвитку умінь і навичок активної перетворюючої діяльності у мистецтві, праці, побуті, людських взаєминах.

Естетична свідомість – це форма суспільної свідомості, яка є художньо-емоційним освоєнням дійсності через естетичні сприйняття, судження, смаки, ідеали і виражається в естетичних поглядах та мистецькій творчості. Для розуміння психологічних особливостей естетичної свідомості, як результату естетичного виховання, слід розглянути структуру естетичної свідомості:

- Естетичні сприйняття, які виявляються у спостережливості, умінні помітити найсуттєвіше, що відображає зовнішню і внутрішню красу предмета, явища, процесу, відчувати радість від побаченого, відкритого;

- Естетичні почуття – почуття насолоди, які відчуває людина, сприймаючи прекрасне в оточуючій дійсності, творах мистецтва;

- Естетичні судження, які передають ставлення особистості до певного об'єкта, явища. У педагогічній практиці є недопустимим нав'язування учням вчителем своїх міркувань. Навпаки, він повинен допомагати їм виявляти самостійність при з'ясуванні естетичної вартості предметів;

- Естетичні смаки, що постають як емоційно-оціночне ставлення людини до прекрасного. Вони мають вибіркового, суб'єктивного характер.

- Стандартних смаків не існує, вони пов'язані з індивідуальним баченням і сприйняттям.

- Естетичний ідеал – своєрідний зразок, з позиції якого особистість оцінює явища, предмети дійсності. Естетичний ідеал відображає уявлення про красу, її критерії [1, с. 67-69].

Виходячи з наведеної структури естетичної свідомості, можна зробити висновок, що найважливішим завданням естетичного виховання є формування і розвиток естетичного сприйняття, яке складає основу естетичного почуття. Більш складні компоненти – почуття, судження, смаки, ідеал формуються в учнів на базі естетичних сприймань у процесі естетичного освоєння світу.

Зміст естетичного виховання конкретизується в програмах з кожного предмету. Звичайно, деякі предмети, зокрема література, музика, образотворче мистецтво, мають дуже великий потенціал щодо естетичного виховання учнів завдяки специфіці об'єктів вивчення – творів мистецтва. Проте вчителі всіх предметів мають враховувати естетично-виховне навантаження програм та намагатися використати в цьому аспекті кожен можливість, яку дає їх предмет.

Окрім уроків, естетичне виховання реалізується у різних самодіяльних об'єднаннях учнів (хори, оркестри, ансамблі, літературні, драматичні, хореографічні гуртки, кіно і фото-гуртки), у роботі студій, під час факультативних занять з етики, естетики, різних видів художньої творчості, історії мистецтва тощо. Серед цих шляхів реалізації естетичного виховання учнів важливе місце займає естетичне виховання на уроках іноземної мови, що детально буде розглянуто в даній роботі.

Не слід трактувати мистецтво як єдине джерело естетичного виховання. Безперечно, твори мистецтва як реалізація ідеалу прекрасного у людській діяльності мають величезний естетично-виховний потенціал. Проте поряд із ними джерелами естетичного виховання виступають також природа, естетика побуту, у тому числі естетика шкільних приміщень, зовнішній вигляд учителів та учнів, взаємини між учнями і вчителями та ін. [3, с. 211].

В естетичному вихованні величезне значення має особистість педагога. Його поведінка, одяг, осанка, рухи, міміка, голос, тон – все це має бути взірцем для учнів. Показники естетичної вихованості учнів – це і їх зовнішній вигляд, манера поводитися, розмовляти, вигляд їхніх підручників, зошитів тощо. Все це говорить про те, що кожний урок, кожна взаємодія учня із вчителем має містити естетико-виховний компонент, свідомо спрямований вчителем.

Висновки. Підсумовуючи досліджену тему, можемо зауважити, що зміст художньо-естетичного виховання включає: формування художньо-естетичної свідомості особистості, системи її музичних здібностей і навичок художньо-творчої діяльності. Зміст художньо-

естетичного виховання реалізується: умовами створення художньо-естетичного середовища; виховним впливом художніх явищ за допомогою педагогічної діяльності викладачів; створенням умов для самостійної художньо-творчої діяльності особистості. Форми організації художньо-естетичного виховання поділяють на індивідуальні, групові та масові. У контексті навчально-виховного процесу розрізняють урочні та позаурочні форми організації художнього виховання.

В умовах суспільного функціонування художніх явищ слід виділити також і форми організації соціокультурного музичного впливу на особистість. Це насамперед виховання в сім'ї та так зване кімнатне художньо-естетичне виховання - опосередкований вплив художніх явищ як фону у побутовому житті або неаналітичне сприймання музики під час дозвілля.

Проаналізувавши, на уроках музичного мистецтва вчитель як ніхто може вплинути на внутрішній світ учнів, спонукати в них інтерес до досягнень минулого, так як мистецтво як не можна краще відображає громадську ситуацію своєї епохи. Вчитель повинен використовувати мистецтво для збагачення учнів досвідом минулого, порівнюючи цей досвід з власним досвідом учнів. Ключовим моментом у цьому є переживання учнями твори мистецтва. Важливу роль відіграє підбір технічних засобів і прийомів, використовуваних вчителем, але це має бути підпорядковане головній меті. Особливе місце займає процес сприйняття учнями твору музичного мистецтва

Сучасна наукова художньо-естетична думка має надбання у окремих напрямках щодо поліпшення процесу музичного навчання й виховання дітей та молоді є необхідність визначення основних теоретичних засад художньо-естетичного навчання й виховання в умовах сучасної школи.

ЛІТЕРАТУРА

1. Грищенко Т. Зміст і організація форми музично-естетичного виховання в гімназіях України: Перша половина 19 ст. // Т. Грищенко. - Рідна школа. - 2001. - № 11. - С. 67 - 69.
2. Грищенко Т. Музично-естетичне виховання в гімназіях України // Т. Грищенко. - Рідна школа. - 1998. - № 7-8. - С. 69 - 71
3. Естетичне виховання: Довідник / В. С. Горський та ін. — К.: // В. С. Горський Політвидав України, 1989. - 211 с.
4. Кабалевський, Д.Б. Як розповісти дітям про музику? - М.: // Д. Б. Кабалевський - Просвещение. 1989. - 192 с.

Савка Христина

Науковий керівник – доц. Ороновська Лариса

ТВОРЧИСТЬ АНСАМБЛЮ «МУЗИКИ» ФАКУЛЬТЕТУ МИСТЕЦТВ ТНПУ ІМ. В. ГНАТЮКА ЯК ОСЕРЕДОК ПРОФЕСІЙНОГО ЗРОСТАННЯ СТУДЕНТІВ

Постановка проблеми. У цілісному процесі формування досвіду інструментального виконавства майбутніх педагогів-музикантів важливим компонентом виступає залучення до діяльності у студентських вокально-інструментальних ансамблях (В. Дряпіка [5] та ін.).

У цьому ракурсі коротко можна розглянути історію становлення студентських вокально-інструментальних ансамблів на прикладі факультету мистецтв ТНПУ імені В. Гнатюка, окресливши основні етапи діяльності та роль їх керівників у розвитку вокально-інструментального музикування у регіоні.

Поштовх до становлення студентських творчих колективів факультету пов'язуємо із відкриттям у 1993 р. факультету мистецтв, на базі якого сформувалася низка інструментальних колективів малих форм, ансамблів, згодом оркестру народної музики, камерного оркестру. Серед найбільш результативних у творчому плані – ансамбль народної музики «Музики» під керівництвом заслуженого працівника культури України, доцента А. Баньковського.

Мета статті – Розглянути творче становлення та музичний доробок ансамблю народної музики Факультету мистецтв - «Музики».

Виклад основного матеріалу. Творчий дебют інструментального ансамблю відбувся у 1999 р. на представленні мистецької програми чоловічого вокального квартету «Акорд»